

Analyse af byfornyelsesområdet

1. INDLEDNING

Den offentlige byfornyelsesindsats har stået på siden 1969, hvor indsatsen fik et væsentligt omfang med en betydelig forøgelse af de økonomiske midler. Undervejs er der sket en løbende revision og udbredelse af formålsbestemmelsen, fra en indsats målrettet de alvorlige slumproblemer, i ikke mindst København, til den aktuelle indsats hvor fokus også omfatter genopretning af socialt og fysisk nedslidte områder i bred forstand. Den gældende byfornyelseslovgivning, koncentrerer sig stadig i det væsentlige om afhjælpning af mangler i utidssvarende og væsentligt nedslidte boliger, men har ud over det grundlæggende boligkvalitative formål især gennem den nye byfornyelseslov fra 1997 fået et bredere og mere helhedsorienteret sigte.

Med virkning fra 2001 blev gennemført en ændring af byfornyelsesloven med det overordnede sigte at styrke effektiviteten i byfornyelsesindsatsen, så hver afsat krone gives større effekt. Ændringens hovedindhold var, at forbedre kommuner, ejere og andelshaveres tilskyndelser til at holde udgifterne nede og sikre en effektiv byfornyelse, at inddrage flest mulige private midler i byfornyelsen, og at sikre det bedst mulige grundlag for kommunernes valg mellem ombygning nedrivning af bebyggelse.

Fra 1993 har den offentlige byfornyelse været suppleret med en tilskudsordning til konkrete arbejder via aftalt boligforbedring.

Uanset denne udvikling ligger den offentlige støtteandel i dag på et meget højt niveau. Af hver krone investeret i offentlig byfornyelse, dækker stat og kommuner ca. 75 pct., mens ejerne dækker 2 pct. og beboerne 23 pct. For den aftalte boligforbedring er støtteandelen 25 pct. Med en investeringsramme på FL02 på 1.250 mill. kr. til offentlig byfornyelse og 400 mill. kr. til aftalt boligforbedring, udgør de samlede offentlige udgifter dermed 944 mill. kr.

Der er derfor behov for en overordnet status over indsatsen, med fokus på målsætning, effekter og fremtidigt behov. Ikke mindst i lyset af behovet for en stram udgiftspolitisk prioritering de kommende år.

På den baggrund er der nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Økonomi- og Erhvervsministeriet og Finansministeriet. Arbejdsgruppen skulle:

- Vurdere effekterne af den allerede gennemførte byfornyelsesindsats i henhold til målsætningerne.
- Vurdere behovet for en fremtidig byfornyelsesindsats, herunder en vurdering af indsatsen i problemramte områder kontra generel byfornyelse.
- Vurdere mulighederne for medfinansiering fra opgaveoverførsel til Grundejernes Investeringsfond og Landsbyggefonden.
- Vurdere mulighederne for regelændringer, der dels samlet set reducerer subsidieringsniveauet, dels sikrer øget effektivitet.

Arbejdsgruppen har i analysen inddraget analyseresultater fra den seneste budgetanalyse på området fra 1999, jf. »Mere effektiv byfornyelse«, Finansministeriet, november 1999 samt fra den netop gennemførte evaluering af byfornyelsen, jf. »Evaluering af lov om byfornyelse«, By og Byg, marts 2002.

I del I behandles den offentlige byfornyelse, i del II behandles aftalt boligforbedring, mens del III analyserer mulighederne for inddragelse af fonde på boligområdet. Kapitel 2 indeholder en sammenfatning samt arbejdsgruppens konklusioner, overvejelser og indstillinger.

2. SAMMENFATNING OG KONKLUSIONER

2.1 Sammenfatning

Analysen har i den 1. fase været koncentreret omkring en kritisk vurdering af effekter og behov set i forhold til de overordnede målsætninger og begrundelser for støtteordningerne. Den konkrete vurdering af mulige regelændringer med henblik på øget effektivitet er forudsat gennemført i en senere fase, jf. afsnit 2.3 om det videre forløb.